

ประวัติศาสตร์ไทย (Thai History)

อาณาจักรสุโขทัย (B 17-19)

๓) กำเนิดเมืองสุโขทัยและพัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย

1. กำเนิดเมืองสุโขทัย

๙ ชุมชนในกลุ่มโบราณสถานวัดพระพายหลวง และศาลตาผาแดง

๙ ที่ตั้ง ▷ ที่ลาดเชิงเขา

> ข้อจำกัดด้านภูมิศาสตร์

1.1 ด้านเศรษฐกิจ

๙ ตั้งอยู่บริเวณเส้นทางการคมนาคมในภูมิภาคตัดผ่าน

> ลุ่ม น.โขง มอญ พม่า ละโว้

๙ ไม่เก็บภาษีอากรผ่านด่าน

๙ ของป่า แร่ธาตุ เครื่องสังคโลก

☞ ข้อจำกัดทางด้านเศรษฐกิจ

> ที่ตั้ง

▷ ไม่มีทางออกทะเล

▷ ไม่มีเมืองท่าเป็นของตนเอง

1.2 ด้านการเมือง

☞ ที่ตั้ง

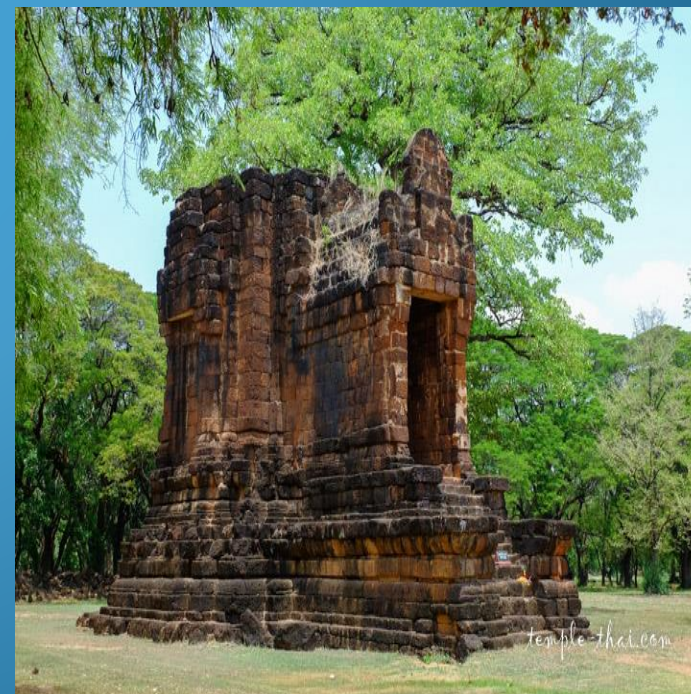
▷ จุดศูนย์กลางติดต่อเมืองต่าง ๆ

2. พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย

☞ สุโขทัย ▷ ขอม ▷ ชัยวรمانที่ 7 (1724-1761)

▷ ยอดชุมประตู่วัดพระบรมธาตุเชลียง

▷ ศาลตาผาแดง

▷ วัดศรีสวาย วัดพระพายหลวง

☞ ขอมเสื่อม

▷ อินทรวรมันที่ 2 (1761-1780)

> สงคราม

▷ ปลายชัยวรมันที่ 7

> สงคราม ▷ จามปา

> แยกตัว ▷ ละโว้

☞ ชัยวรมันที่ 7

> แสวงหาพันธมิตร ▷ สุโขทัย ▷ พ่อขุนศรีนาวนำถม (B 18)

-พ่อขุนศรีนาวนำถม ▷ จารึกวัดศรีชุม > เมืองเชลียง > ศรีธรรมาดิย

▷ สุโขทัยศรีธรรมาดิย ▷ เมืองคู้

> ระบบเครือญาติ ▷ พ่อขุนผาเมือง < พระนางสิขรมาเทวี

- พ่อขุนผาเมือง ▷ กมรเต็งอัญญาเมือง

▷ พระขรรค์ชัยศรี

๙ ขอมสบาดโขลญลำพง ▷ สุโขทัย

- พ่อขุนผาเมือง ▷ พ่อขุนบางกลางหาว ▷ พ่อขุนศรีอินทราทิตย์

♡ การเมืองการปกครองอาณาจักรสุโขทัย

▷ หลักธรรมศาสนาพุทธ

> พ่อปกครองลูก

> ธรรมราชา

1.การเมืองสุโขทัย

☪ พระนามและลำดับกษัตริย์

1.สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ

▷สมัยที่เป็นอิสระจากขอม

1. พระเจ้าศรีอินทราทิตย์

2. พระเจ้าบานเมือง

3. พระเจ้ารามคำแหง

4. พระเจ้าเลอไทย

5. พระเจ้าลิไทย (มหาธรรมราชาที่ 1)

▷สมัยขึ้นต่อกรุงศรีอยุธยา

6. พระมหาธรรมราชาที่ 2

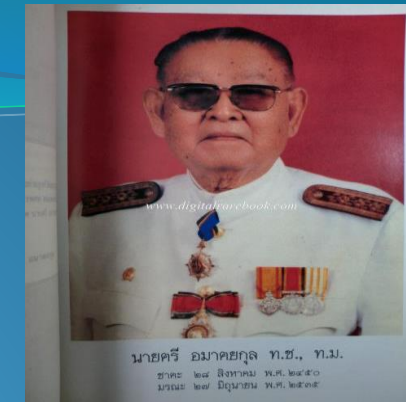
7. พระมหาธรรมราชาที่ 3

8. พระมหาธรรมราชาที่ 4

2. ตรี อมาตยกุล ▷ จารึกสุโขทัยหลักที่ 45

	ปีครองราชย์	ปีสวรรคต
1. พ่อขุนศรีอินทราทิตย์	1781	
2. พ่อขุนบานเมือง		1822
3. พ่อขุนรามคำแหง	1822	1843
4. พระยาไสสงคราม	1843	
5. พญาเลอไท		
6. พระยาจ๋วนำถม		1891
7. พระมหาธรรมราชาที่ 1	1891	1912
8. พระมหาธรรมราชาที่ 2	1913	1931
9. พระมหาธรรมราชาที่ 3	1931	1962
10. พระมหาธรรมราชาที่ 4	1962	1981

3. ประเสริฐ อนุกร

	ปีครองราชย์	ปีสวรรคต
1. พ่อขุนศรีอินทราทิตย์	1762	
2. พ่อขุนบานเมือง		
3. พ่อขุนรามราช(รามคำแหง)	1822	1842
4. พญาเลอไท		
5. พระยাজัณทร		
6. พระมหาธรรมราชาที่ 1(ลิไท)	1890	1911-1917
7. พระมหาธรรมราชาที่ 2		1942
8. พระมหาธรรมราชาที่ 3(ไสยลือไท).....		1962
9. พระมหาธรรมราชาที่ 4(บรมปาล).....		1981

❖ สุโขทัยสมัยพ่อขุนศรีอินทราทิตย์

☞ บ้านเมืองอยู่ในช่วงก่อร่างสร้างตัว

➢ ขอมสมาคโชนุลำพง

➢ ขยายอาณาเขต

➢ 1800 เจ้าเมืองนอด

❖ สุโขทัยสมัยพ่อขุนรามคำแหง (1822-1842)

☞ ขยายอำนาจกว้างขวาง

➢ ขอมล้อมอำนาจ

➢ จีน → ขอม จามปา พุกาม ชวา

☞ ความสัมพันธ์กับต่างประเทศ

-ตะวันตกเฉียงใต้

➢ มอญ → มะกะโท

-เหนือ

> อาณาจักรล้านนา → พระยามังราย

> เมืองพะเยา → พระยาจำเมือง

☞ เขตอิทธิพล

> เหนือขึ้นไปถึงพม่า → ราชวงศ์เงินยาง หรือราชวงศ์มังราย

> ดูนํ้าเจ้าพระยาตอนกลางตอนใต้ถึงแหลมมลายู → สุโขทัย

☞ จีนแผ่อิทธิพล → ระบบบรรณาการ > การค้า การเมือง

> 1825 จีน → ส่งทูตมาสุโขทัย

> 1835 สุโขทัย → ส่งทูตไปจีน

♡ ยุคแห่งความเจริญรุ่งเรืองของสุโขทัย

- > ทำนุบำรุงการค้าขาย
- > สร้างเขื่อนกักเก็บน้ำ
- > 1826 ประดิษฐานอักษรไทย

-ด้านการเมือง

เหนือ > หลวงพระบาง

→ แพร่ น่าน พัว (เมืองบัว)

ใต้ > ฝั่งทะเลสุดเขตแหลมมลายู

→ คนที (กำแพงเพชร) พระบาง (นครสวรรค์) แพรก (ชัยนาท) สุพรรณภูมิ เพชรบุรี
นครศรีธรรมราช

ตะวันออก > เวียงจันทน์ เวียงคำ

→ สระหลวง (พิจิตร) สองแคว ลุมบาจาย (หล่มเก่า) สคา

ตะวันตก > หงสาวดีและฝั่งทะเล

→ นอด

❀ แนวความคิดทางการเมืองการปกครองของสุโขทัย

☞ แนวความคิดทางการเมืองการปกครอง

> ธรรมราชา

☞ ฐานะของกษัตริย์สุโขทัย

> กษัตริย์ในฐานะบิดาของประชาชน → ระยะแรก > พ่อขุน > พ่อปกครองลูก

→ หลักธรรมศาสนาพุทธ

> กษัตริย์ในฐานะธรรมราชา → ทศพิธราชธรรม 10 ประการ จักรวรรดิวัตร 12 ประการ > พระมหาธรรมราชา (ลิไท)

→ หลักธรรมศาสนาพุทธอย่างจริงจัง

> ศูนย์กลางศาสนาพุทธ

❀ การปกครองอาณาจักรสุโขทัย

๔ เมืองหลวงหรือเมืองราชธานี > ระยะแรก → ระบบเมืองคู่

๔ เมืองลูกหลวง > เมืองหน้าด่านทั้ง 4 ทิศ

→ ความสัมพันธ์ทางเครือญาติ > พระราชวงศ์

๔ เมืองท่าวพระยามหานคร > เมืองชั้นนอก

→ เจ้าเมืองเดิมปกครอง

→ ขุนนาง → คนที่ เชียงทอง บางฉลิ่ง

๔ เมืองประเทศราช > ส่งเครื่องราชบรรณาการ

→ เจ้าเมือง ราชวงศ์เดิม ปกครอง

> นครศรีธรรมราช สุวรรณภูมิ

> มอญ ดินแดนแถบแหลมมลายู